

*P*avedināšana kā māksla

*P*avedināšana kā māksla

Roberts Grīns

155.3 (035)
Gr 614

Robert Greene

THE ART OF SEDUCTION. Concise edition

Copyright © Robert Greene and Joost Elffers, 2001, 2003

No angļu valodas tulkojis *Normunds Pukjans*

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.1 pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Normunds Pukjans, 2011

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2011, 2024

ISBN 978-9934-32-180-1

Mana tēva piemiņai

Autors izsaka lielu pateicību par atļauju
pārpublicēt fragmentus
no šādiem ar autortiesībām aizsargātiem darbiem:

Falling in Love by Francesco Alberoni, translated by Lawrence Venuti. Reprinted by permission of Random House, Inc. *Seduction* by Jean Baudrillard, translated by Brian Singer, St. Martin's Press, 1990, Copyright © New World Perspectives, Reprinted by permission of Palgrave. *Warhol* by David Bourdon, published by Harry N. Abrams, Inc., New York. All rights reserved. Reprinted by permission of the publisher. *Andreas Capellanus on Love* by Andreas Capellanus, translated by P. G. Walsh. Reprinted by permission of Gerald Duckworth & Co. Ltd. *Portrait of a Seductress: The World of Natalie Barney* by Jean Chalon, translated by Carol Barko, Crown Publishers, Inc., 1979. Reprinted with permission. *Pursuit of the Millennium* by Norman Cohn. Copyright © 1970 by Oxford University Press. Used by permission of Oxford University Press, Inc. *Evita: The Real Life of Eva Peron* by Nicolas Fraser and Marysa Navarro, W. W. Norton & Company, Inc., 1996. Reprinted by permission. *The Greek Myths* by Robert Graves. Reprinted by permission of Carcanet Press Limited. *The Kennedy Obsession: The American Myth of JFK* by John Hellman, Columbia University Press, 1997. Reprinted by permission of Columbia University Press. *The Odyssey* by Homer, translated by E. V. Rieu (Penguin Classics, 1946). Copyright © The Estate of E. V. Rieu 1946. Reprinted by permission of Penguin Books Ltd. *The Life of an Amorous Woman and Other Writings* by Ihara Saikaku, translated by Ivan Morris. Copyright © 1963 by New Directions Publishing Corp. Reprinted by publisher of New

Directions Publishing Corp. "The Seducer's Diary" from *Either/Or, Part 1* by Søren Kierkegaard, translated by Howard V. Hong and Edna H. Hong. Copyright © 1987 Princeton University Press. Reprinted by permission of Princeton University Press. *Don Juan and the Point of Horror* by James Mandrell. Reprinted with permission of Penn State University Press. *The Arts and Secrets of Beauty* by Lola Montez, Chelsea House, 1969. Used with permission. *The Age of the Crowd* by Serge Moscovici. Reprinted with permission of Cambridge University Press. *The Tale of Genji* by Murasaki Shikibu, translated by Edward G. Seidensticker, Alfred A. Knopf 1976. Copyright © 1976 by Edward G. Seidensticker. Reprinted by permission of the publisher. *The Erotic Poems* by Ovid, translated by Peter Green (Penguin Classics, 1982). Copyright © Peter Green, 1982. Reprinted by permission of Penguin Books Ltd. *The Symposium* by Plato, translated by Walter Hamilton (Penguin Classics, 1951). Copyright © Walter Hamilton, 1951. Reprinted by permission of Penguin Books Ltd. *The Rise and Fall of Athens: Nine Greek Lives* by Plutarch, translated by Ian Scott-Kilvert (Penguin Classics, 1960). Copyright © Ian Scott-Kilvert, 1960. Reprinted by permission of Penguin Books Ltd. *Love Declared* by Denis de Rougemont, translated by Richard Howard. Reprinted by permission of Random House, Inc. *The Wisdom of Life and Counsels and Maxims* by Arthur Schopenhauer, translated by T. Bailey Saunders (Amherst, NY: Prometheus Books, 1995). Reprinted by permission of the publisher. *Liaison* by Joyce Wadler, publisher by Bantam Books, 1993. Reprinted by permission of the author. *Max Weber: Essays in Sociology* by Max Weber, editor and translated by H. H. Gerth and C. Wright Mills. Copyright 1946, 1958 by H. H. Gerth and C. Wright Mills. Used by permission of Oxford University Press, Inc. *The Game of Hearts: Harriette Wilson & Her Memoirs* edited by Lesley Blanch. Copyright © 1995 by Lesley Blanch. Reprinted with permission of Simon & Schuster.

Pateicības

Vispirms gribu pateikties Annai Billerei par viņas milzīgo devumu šajā grāmatā: pētījumiem, daudzajām diskusijām, nenovērtējamo palīdzību ar tekstu un – minot kā pēdējo (bet ne mazsvarīgāko) – viņas zināšanām par savaldzināšanas mākslu, kuras laimīgais “upuris” vairākkārt esmu bijis pats.

Man noteikti jāzsaka pateicība manai mātei Loretai par to, ka viņa tik nelokāmi atbalstīja mani šī projekta gaitā un ir mans visuzticamākais līdzjutējs.

Es gribu pateikties arī Katrīnai Leuzonai, kura pirms pāris gadiem iepazīstināja mani ar grāmatu “Bīstamie sakari” un Valmona pasauli.

Es saku paldies Deividam Frenkelam par viņa operatīvo redaktora darbu un vērtīgajiem padomiem; Mollijai Stērnai no izdevniecības “*Viking Penguin*” par šī projekta uzraudzību un palīdzību tā izveidē; Radham Penčemam par visa organizēšanu un lielo pacietību; Bretam Kellijam par grāmatas tapšanas procesa sekmēšanu.

Ar smagu sirdi man jāpiemin mans kaķis Boriss, kurš trīspadsmit gadus vēroja mani rakstīšanas laikā un kura klātbūtnes man tagad tik ļoti pietrūkst. Tomēr arī viņa pēctecis Bruts ir kļuvis man par labu mūzu.

Visbeidzot vēlos izteikt pateicību savam tēvam. Vārdos nevar aprakstīt to, cik ļoti man viņa pietrūkst un cik ļoti viņš ir iedvesmojis manu darbu.

Saturs

Priekšvārds 9

PIRMĀ DAĻA

Pavedinātāja raksturs 17

Sirēna 21

Izlaidīgais 27

Ideālais mīlnieks/mīlniece 32

Dendijs 37

Bērnišķīgie pavedinātāji 44

Koķete 50

Apvārdotājs 54

Harismātiķis 59

Zvaigzne 67

OTRĀ DAĻA

Pavedināšanas process 73

1 Izvēlieties piemērotu upuri 77

2 Radiet maldīgu drošības izjūtu – tuvojieties aplinkus 81

3 Raidiet dažādus signālus 86

4 Radiet iespaidu, ka esat citu iekārots, –
veidojiet mīlas trijstūrus 92

5 Radiet iekšēju vajadzību – uzjundiet
nemieru un neapmierinātību 98

- 6 Sugestējošu mājienu mākslas lietpratējs 104
7 Iejūtieties sava objekta dvēselē 109
8 Radiet kārdinājumu 113
- 9 Uzturiet viņā interesi – kas notiks turpmāk? 119
10 Izmantojiet vārdu dēmonisko spēku
apmulsuma radīšanai 124
- 11 Veltiet uzmanību patīkamiem sīkumiem 131
12 Poetizējiet savu tēlu 137
- 13 Atbrūņojiet ar stratēģiski iepļānotu vājumu
un neaizsargātību 142
- 14 Nojaučiet robežu starp vēlmēm un realitāti –
radiet perfektu ilūziju 147
15 Izolējiet savu upuri 153
16 Pierādiet savu vērtību 159
- 17 Radiet šķietamu atgriešanos pagātnē 165
- 18 Uzjundiet vēlmi pārkāpt robežas un tabu 171
- 19 Izmantojiet garīga rakstura vilinājumus 177
20 Apvienojiet baudu ar ciešanām 183
21 Radiet savam objektam vietu kritienam –
lai vajātājs pats tiek vajāts 190
- 22 Izmantojiet miesiskus kairinājumus 198
23 Pārdošanās rīcības meistars 205
- 24 Piesargieties no komplikācijām pēc fināla 212

Izmantotās literatūras saraksts 221

Priekšvārds

Citi cilvēki nemitīgi mēģina mūs ietekmēt un diktēt, kas mums jā dara, bet tikpat bieži mēs viņus ignorējam un pretojamies viņu pārlicināšanas mēģinājumiem. Tomēr mūsu dzīvē pienāk brīdis, kad ikviens no mums sāk rīkoties citādi, – tas notiek tad, kad iemīlamies. Mēs kļūstam gluži kā noburti. Pirms tam mūsu prāts parasti bijis aizņemts tikai ar pašu rūpēm; tagad mūsu prātu pārpilda domas par mīļoto cilvēku. Mēs kļūstam ļoti emocionāli, zaudējam spēju domāt vienkārši un rīkojamies kā dumji, ko mēs taču agrāk nekad nedarījām. Ja tas turpinās pietiekami ilgi, mums iekšā kaut kas šķietami atveras: mēs padodamies mīlotā cilvēka gribai un arī mūsu vēlmei iegūt viņu.

Pavedinātāji ir tie, kuri saprot milzīgo spēku, kas slēpjas šādos kapitulācijas brīžos. Viņi analizē, kas notiek, kad cilvēki ir iemīlējušies, pēta šī procesa psiholoģiskos komponentus – kas tieši iekvēlina iztēli un liek darboties “burvestībai”. Instinktīvi un praktiskā darbībā viņi apgūst mākslu, kā likt citiem iemīlēties viņos. Visi izcilie pavedēji zina, ka daudz efektīvāk ir izraisīt mīlu, nevis iekāri. Iemīlējušos cilvēku ir vieglāk virzīt emocionālā ziņā un vienkāršāk

*Daudz lielāka
ģenialitāte
ir vajadzīga,
lai iekveldinātu
cilvēkā mīlu nekā
lai komandētu
armijas.*

NINONA
DE LANKLO

*“Un pirmā no
lietām, kas vērā
teu jāņem,
skan šādi:
var ikkatru
sievieti notvert,
ja lamatas pareizi
izliksi tu.
Tad drīzāk jau
putniņi aprīlī
dziedāt var stāt
vai cikādes vasarā
sisināt beigt,
vai medībās
neskries suns
nopakaļ zaķim,
bet saldkairie
mīlnieka vārdi
gan sievieti
sagūstīt spēs.
Pat skaistule,
salta kas šķiet
teu tik ļoti,
tad skāvienus
kaislus tev sniegs.”*

OVIDIJS,
“MĪLAS MĀKSLA”

*“Šo divu
elementu,
valdzinājuma
un padošanās,
apvienojums
ir būtisks
mīlestībai,
ko mēs šeit
apskatām...
Mīlestībā
padodas
valdzinājuma
dēļ.”*

HOSĒ ORTEGA I
GASETS,
“PAR MĪLESTĪBU”

maldināt (vārda “pavedināšana” [angliski *seduction*] sakne latīņu valodā nozīmē “aizvest maldu ceļos”). Kaislē iedegušos cilvēku ir grūtāk kontrolēt, un, guvis apmierinājumu, viņš itin viegli var pamest pavedināto. Pavedinātāji rikojas bez steigas, un, kad vēlāk starp partneriem rodas seksuālās attiecības, tās tikai vēl vairāk paverdzina upuri. Mīlestības un valdzinājuma radīšana kļūst par visu pavedināšanas veidu – seksuālās, sociālās un politiskās – pamatu.

Ir bezjēdzīgi mēģināt minēt argumentus pret šādu varu, iedomāties, ka jūs tā neinteresē vai ka tā ir ļauna un pretīga. Jo vairāk jūs centīsieties pretoties pavedināšanas kārdinājumam – gan kā idejai, gan kā varas formai –, jo vairāk jūs tapsiet savaldzināts. Tam ir vienkāršs izskaidrojums: daudzi no mums ir iepazinuši varu, ko radījis kāds, kurš mūsos iemilējies. Mūsu rīcība, žesti, vārdi pozitīvi ietekmē šo cilvēku; mēs pat varam pilnībā nesaprast, ko tieši esam izdarījuši pareizi, tomēr šī varas sajūta reibina. Tā dod mums pašpārliecību, kas padara mūs vēl pavedinošākus. Mēs to varam sajūst arī sabiedrībā vai darbavietā: kādu dienu mēs esam pacilātā noskaņojumā, cilvēki šķiet atsaucīgāki un mēs viņus savaldzinām. Šādi varas mirkļi ir ātri gais-toši, taču tie spēcīgi atbalsojas atmiņā, un mēs gribam, lai tie atkal atgrieztos. Sirēnas pavedinošajam saucienam nevar pretoties, jo tā spēks ir neatvairāms, un nekas jums

mūsdienu pasaulē nesniegs lielāku varu kā spēja pavadināt.

Lai iegūtu šādu varu, jums nav pilnīgi jāmaina raksturs vai jāveic uzlabojumi jūsu ārienē. Pavedināšana taču ir psiholoģijas, nevis skaistuma spēle, un jebkurš cilvēks var kļūt par šīs spēles lielmeistaru. Nepieciešams tikai paskatīties uz pasauli no cita rakursa – ar pavadinātāja acīm.

Pavedinātāji nekad nav pārņēmti tikai ar sevi vien. Viņu vērtīgais skatiens ir vērst uz āru, nevis uz iekšu. Satiekot kādu, viņi vispirms cenšas iekļūt otra cilvēka iekšpusē, ieraudzīt pasauli ar viņa acīm. Aizņemtie tikai ar sevi vien ir nedrošības pazīme, un tā it nemaz nav pavadinoša. Ikvienam no mums ir savas vājās vietas, taču pavadinātāji spēj tās ignorēt. Viņi atrod zāles pret šaubām, saplūstot ar apkārtējo pasauli. Tas pacilā viņu garu – mēs gribam būt kopā ar šādiem cilvēkiem. Prasme iejusties cita lomā, iztēloties sevi par citu cilvēku – tas ļauj pavadinātājam ievākt vērtīgu informāciju, izprast otra cilvēka rīcības motivāciju un to, kas liks viņam zaudēt spēju domāt lietišķi un iekrist slazdā.

Pavedinātāji sevi uztver kā baudas sagādniekus. Bērnībā mūsu ikdienu pārsvārā bija rotaļas un dažādas izpriecas. Pieaugušie bieži jūtas kā izdzīti no šīs paradīzes, kā saļimuši zem dažādu pienākumu smagās nastas. Pavedinātājs zina, ka mēs gaidām baudu, jo mēs nekad nespējam to

*“Kas ir labais? –
Viss, kas kāpina
varas izjūtu,
tieksmi pēc varas,
pašu varu cilvēkā.
• Kas ir sliktais? –
Viss, kas rodas
no vājuma.
• Kas ir laime? –
Sajūta, ka vara
palielinās –
ka pretestība
ir uzveikta.”*

FRĪDRIHS NIČE,
“ANTIKRISTIS”

pietiekami daudz gūt ne no draugiem un mīļotajiem, ne arī paši saviem spēkiem. Mēs nespējam pretoties cilvēkam, kurš ienāk mūsu dzīvē, piedāvājot piedzīvojumus un romantiku.

Pavedinātājs redz visu kā teātri, kurā ikviens ir aktieris. Vairākums cilvēku apjauš, ka viņu loma dzīvē ir ļoti ierobežota, un tas padara viņus nelaimīgus. Toties pavedinātāji spēj atrasties jebkura cilvēka vietā un uzņemties dažādas lomas. Viņi rod prieku tēlošanā. Tieši šī viņu brīvība, miesas un gara elastība padara pavedinātājus pievilcīgus.

Grāmatas “Pavedināšana kā māksla” nolūks ir apbruņot jūs ar pārliecināšanas un šarma ieročiem, lai apkārtējie palēnām zaudētu pretošanās spēju, nesaprotot, kā un kāpēc tas notiek.

Katrai pavedināšanai ir divi elementi, kas jums jāanalizē un jāizprot: pirmkārt, jūsu personība un jūsu pavedinošās īpašības; otrkārt, jūsu pavedināšanas objekts un darbības, kas sagraus tā aizsardzību un liks padoties. Abi komponenti ir vienlīdz svarīgi. Ja plānosiet stratēģiju, neveltot uzmanību tām sava rakstura skaldnēm, kas pievelk cilvēkus pie jums, jūs uztvers kā robotisku pavedēju – glumu un manipulējošu. Bet, ja paļausieties tikai uz savu pavedinošo personību, nepievēršot uzmanību otram cilvēkam, jūs pieļausiet nopietnas kļūdas un ierobežosiet savas spējas.

Tādēļ grāmata ir sadalīta divās daļās. Pirmā daļa “Pavedinātāja raksturs” apraksta pavedinātāja deviņus tipus. Izpētot šos tipus, jūs apzināsieties, kas jūsu raksturā ir būtiski pavedinošais, jo tieši tas ir jebkuras pavedināšanas pamatakmens. Otrajā daļā “Pavedināšanas process” aplūkosim divdesmit četrus manevrus un stratēģijas, kas sniegs ieteikumus, kā radīt burvestību, noārdīt cita pretestību, padarīt jūsu pavedināšanas iedarbību vēl aktīvāku un spēcīgāku un likt jūsu objektam kapitulēt.

Kad sāksiet lasīt šo grāmatu, ļaujiet, lai šīs atziņas jūs apbur, turiet prātu atvērtu un domas – plūstošas. Jūs lēnām apjautīsiet, ka uzņemat sevī šo “saldo indi”, un sāksiet šajā dzīvē kā pavedināšanu uztvert itin visu, ieskaitot jūsu domāšanas veidu un pasaules redzējumu.

*“Tikumība visbiežāk ir prasība
pēc lielākas pavedināšanas.”*

NATĀLIJA BĀRNIJA

*“Viss, kas tiek
darīts mīlestības
dēļ, pastāv viņpus
labā un ļaunā.”*

FRĪDRIHS NIČE,
“VIŅPUS LABĀ
UN ĻAUNĀ”

*“Ja kādam
šeit Romā var
pārmest,
ka pavedējprasmē
viņš neprašā ir,
pie manis lai vīrs
šīs jo steidzīgi nāk
un grāmatas
manas lai
palasa tas,
tad veiksmē
tam tūlīt pat
rokā jau būs.
To noslēpums
pieeja pareizā ir,
kas kaujratu
vedējam
brašajam der
un airkuģa
stūrmanim,
visiem nudien.
Šī pieeja pareizā
cilvēku mīlu pat
pārvaldīt spēj.”*

OVIDIJS,
“MĪLAS MĀKSLA”